

ΗΠΕΙΡΟΤΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ

ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ
ΙΔΡΥΘΕΝ ΚΑΙ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ
ΠΡΟΦΙΛΙ, ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΞΠΥΡΙΔΩΝΟΣ ΒΛΑΧΟΥ

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ, ΔΕ ΤΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ
ΠΕΡΙΚΛΕΟΥΣ ΒΙΖΟΥΚΙΔΟΥ
ΕΝ ΒΕΡΟΛΙΝΩ,
ΓΕΩΡΓΙΟΥ ΑΝΑΓΝΟΣΤΟΠΟΥΛΟΥ
ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΑΚΙΒΙΑΔΟΥ ΚΟΝΤΟΠΑΝΟΥ
ΕΝ ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ

ΕΝ ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ
ΕΝ ΤΗ ΙΕΡΑ ΜΗΤΡΟΠΟΛΕΙ

ΕΤΟΣ ΤΡΙΤΟΝ
1928

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ — ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΟΝ

Ε.Υ.Δ της Κ.ε.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΟΝ ΜΝΗΜΕΙΟΝ

ΒΙΟΓΡΑΦΙΚΗ ΣΥΛΛΟΓΗ

ΕΚΛΙΠΟΝΤΩΝ ΕΠΙΦΑΝΩΝ ΗΠΕΙΡΩΤΩΝ

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΣΠΥΡΙΔΩΝ Π. ΛΑΜΠΡΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥ

ΕΝ ΙΩΑΝΝΙΝΟΙΣ
ΕΝ ΤΗ ΙΕΡΑΙ ΜΗΡΟΠΟΛΕΙ 1928

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΔΕΥΤΕΡΟΝ
ΤΩΝ „ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΩΝ ΧΡΟΝΙΚΩΝ“

Ε.Υ.Δ της Κ.ε.Π.
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝ. ΚΑΘΗΓΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΙΩΑΝΝΙΝΩΝ
ΤΟΜΕΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΕΡΓΑΣΤΗΡΙΟ ΕΡΕΥΝΩΝ ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΦΙΛΟΣΟΦΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: ΑΝΚΑΘΗΤΗΣ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ Θ. ΠΕΤΣΙΟΣ

Ε.γ.Δ της Κ.ε.Π
ΙΩΑΝΝΙΝΑ 2008

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΣΤΑΥΡΟΥ

1788—1869

«Τότε ἡ Ἑλλὰς θὰ νικήσῃ καὶ θὰ ἐπιβληθῆ,
«ὅταν τεθῆ ἐπὶ κεφαλῆς τῶν οἰκονομικῶν καὶ
«παραγωγικῶν αὐτῆς δυνάμεων ἔμπειρός τις
«τραπεζίτης». (Λόρδος Βύρων)

Ἴδου τί ἐκήρυσσε πρὸ ἑνὸς αἰῶνος πρὸς τὸν Ἑλληνικὸν λαὸν καὶ τοὺς Φιλέλληνας τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὁ Λόρδος Βύρων, ὅταν ἡ Ἑλλὰς ἠγωνίζετο νὰ ἐδραιώσῃ τὴν πολιτικὴν αὐτῆς ἀποκατάστασιν.

Τεσσάρων αἰῶνων πράγματι ὑπὸ βάρβαρον κατακτητὴν βίος καὶ οἱ διαρκεῖς καὶ μακροχρόνιοι πόλεμοι τῆς ἀνεξαρτησίας εἶχον καταστρέψει παντελῶς τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν τῆς χώρας καὶ εἶχον στειρεύσῃ εἰς τόσον βαθμὸν τὰς παραγωγικὰς δυνάμεις τῆς, ὥστε, «ὅταν ἐξεδιώχθῃ ὁ Τοῦρκος τῆς Ἑλλάδος», λέγει ὁ Γάλλος διπλωμάτης Lefeuivre Méaulle, «ἐνόμιζέ τις ὅτι οὐδεμία ἀνθρωπίνη δύναμις θὰ ἠδύνατο νὰ ἐπανορθώσῃ τὴν ἀπέραντον καταστροφὴν»¹. Ἡ Ἑλλὰς ὀλόκληρος παρουσίαζεν ἀπ' ἄκρου εἰς ἄκρον ἀπέραντον ἔκτασιν ἐρειπίων, ἐπὶ τῆς ὁποίας εἶχε διέλθῃ κατ' ἐπανάληψιν ὁ ἄγονος ἄνεμος τῆς καταστροφῆς.

Αὐτὸς ὁ ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας ἀγὼν ἐκινδύνευε νὰ ἀποτύχῃ ἐκ τῆς ἐλλείψεως οἰκονομικῶν μέσων, μὴ ἐπιτρεπούσης πλέον εἰς αὐτὴν τὴν συγκέντρωσιν στρατοῦ καὶ παρασκευῆν στόλου. Αἱ ἀποστελλόμεναι ἐπικουραὶ ἐκ τῶν φιλελληνικῶν κέντρων ὑλικῶς ἦσαν ἀσήμαντοι ἐν σχέσει μὲ τὰς ἐμφανιζομένας ἀνάγκας, καὶ ἠθικὴν μᾶλλον ἀρωγὴν παρεῖχον εἰς τοὺς ἀγωνιζομένους, οἵτινες ἔβλεπον ἀπὸ ἡμέρας εἰς ἡμέραν στρεφομένην ὑπὲρ αὐτῶν τὴν κοινὴν τῆς Εὐρώπης γνώμην.

Αἱ οἰκονομικαὶ ὁμως δυσχέρειαι ἐξηκολούθησαν καὶ μετὰ τὴν ἀνεξαρτησίαν τῆς χώρας. Καθ' ὅλην τὴν διάρκειαν τῆς ἐπαναστάσεως ἡ Κυβέρνησις οὐδὲν εἰσέπρατε. Τὰ ἐν Λονδίῳ συναφθέντα μικρὰ δάνεια εἶχον καταναλωθῆ διαρκούντος τοῦ ἀγῶνος. Πᾶσα παραγωγή εἶχε σταματήσει. Αἱ ἰδιωτικαὶ περιουσίαι, αἱ σχηματισθεῖσαι ἐκ τῆς ἀνθούσης ἐμπορικῆς

¹) Πρὸς. La Grèce économique et financière. Παρίσιος 1915 σελὶς 9—10.

ἡμῶν ναυτιλίας πρὸ τοῦ πολέμου εἶχον ἀφιερωθῆ ἕξ ὀλοκλήρου εἰς τὸν ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας ἀγῶνα, τὰ δὲ ἑλληνικὰ σκάφη μετὰ δεκαετῆ πόλεμον εἶχον καταστῆ ἄχρηστα.

Λέγεται ὅτι ὁ Καποδίστριας καλέσας ποτὲ τὸν κεντρικὸν ταμίαν Κοντόσταυλον καὶ ζητήσας παρὰ τούτου πληροφορίας περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ Κεντρικοῦ Ταμείου τοῦ Κράτους, ἔλαβε τὴν ἐξῆς ἀπάντησιν.

— «Ἐν ἰσπανικὸν τάλληρον ὑπάρχει ἐν τῷ Ταμείῳ, Ἐξοχώτατε, καὶ αὐτὸ δὲν κατηναλώθη διότι ὑπάρχει ὑπόνοια ὅτι δὲν εἶναι γνήσιον».

Τοιαύτην οικονομικὴν κατάστασιν εὔρε πατήσας τὸ Ἑλληνικὸν ἔδαφος ὁ πρῶτος Κυβερνήτης τῆς Ἑλλάδος. Ἡ νέα Ἑλλὰς δὲν εἶχεν οὔτε μίαν δημοσίαν ὁδόν, οὔτε ἐν δημόσιον οἰκοδόμημα, οὔτε ἐμπορικοὺς λιμένας, οὔδεμίαν ἐν γένει ἐκδήλωσιν οικονομικῆς ζωῆς¹.

Τὴν οἰκτρὰν ταύτην οικονομικὴν κατάστασιν ἤλθε νὰ ἐπανορθώσῃ ὁ Κερκυραῖος εὐπατρίδης, ἀντιλαμβάνεται δὲ τις ἀκόπως πόσον τὸ ἔργον του ἦτο δυσχερὲς ἐν μέσῳ τοιαύτης καταστροφῆς. Ἡ ἀγρία ὄμως δολοφονία του ἤλθε νὰ ἀνακόψῃ τοῦτο, τὴν ἀποπεράτωσιν τοῦ ὁποίου ἀνέλαβε διὰ τῆς ἄκρας τιμιότητος, ἐπιχειρηματικότητος καὶ ἀδαμάστου ἐπιμονῆς ὁ ἰδρυτῆς καὶ πρῶτος Διοικητῆς τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, ὁ Γεώργιος Σταύρου, ἀγωνισθεὶς νὰ θεμελιώσῃ ταύτην ἐκ τῶν ἐρειπίων τῆς ἀναγεννηθείσης Ἑλλάδος καὶ καταστήσας ταύτην ἀληθῆ γίγαντα καὶ ρυθμιστὴν τῆς οικονομικῆς καταστάσεως τῆς χώρας.

* * *

Ὁ Γεώργιος Σταύρου, ὡς ἀναφέρει ὁ ἴδιος ἐν τῇ διαθήκῃ του, γραφείσῃ ἕξ μῆνας πρὸ τοῦ θανάτου του, ἐγεννήθη ἐν Ἰωαννίνοις τῇ 2α Ἰανουαρίου 1788. Ὁ πατὴρ του Σταῦρος Ἰωάννου, ἐπιλεγόμενος καὶ *Τσιαπαλάμος*, μετερχόμενος κατ' ἀρχὰς τὸν ἔμπορον ἐν Βιέννῃ, ἦτο ἐκ τῶν διασημοτέρων ἐμπόρων τῶν Ἰωαννίνων, χρηματίσας προεστῶς τῆς πόλεως καὶ εἰσπράκτωρ τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ διακρινόμενος διὰ τὸ ἔντιμον καὶ φιλοδίκαιον τοῦ χαρακτῆρός του. Ἀπεβίωσε κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς Ἐπαναστάσεως². Ἡ μήτηρ του, καλουμένη Μπαλάσιω, κατήγετο ἐκ τῆς οἰκογενείας Κερασάρη, μιᾶς τῶν καλυτέρων τῶν Ἰωαννίνων.

¹) «Τί εἶναι ἡ Ἑλλὰς; τόπος κατεστραμμένος ὑπὸ τεσσάρων αἰῶνων δουλείας καὶ πολλῶν ἐτῶν ἀναρχίας. Τὰ φυσικὰ πλούτη τοῦ τόπου δὲν δύνανται νὰ γονιμοποιηθῶσιν εἰ μὴ διὰ τῆς ἐργασίας· ἡ δὲ ἐργασία δὲν δύναται νὰ γίνῃ εἰ μὴ διὰ χρημάτων. Ποῦ δὲ ὁ μοχλὸς πρὸς εὐρεσιν αὐτῶν; Ἡ σύστασις Τραπεζῆς δυναμένης διὰ τῆς πίστεως νὰ πολλαπλασιάσῃ τὰ κεφάλαια.....» (Ἐπιστολὴ Καποδίστρια εἰς Γενεύην 18 Ὀκτωβρίου 1830).

²) «Ὅσο χρῆμα ἐμβαίνειν ἀπὸ βασιρικὰ δοσίματα, λέγει ὁ λόγιος Ἰωαννίτης Κ. Καζαντζῆς ἐν τῇ «Φωνῇ τῆς Ἠπείρου» (φύλλον 21 καὶ ἐπ.), ὄλο ἀπερνούσε ἀπὸ τὰ χέρια τοῦ κύρ Σταύρου Τσιαπαλάμου. Ὅταν ἐσυναζούνταν ὄλα τὰ ἐπήγαινε μόνος

Ὁ Γεώργιος Σταύρου ἦτο πρωτότοκος ἢ τοῦλάχιστον πρεσβύτερος τοῦ ἀνταδέλφου αὐτοῦ Σωτηρίου θανόντος ἐν Ἀθήναις, ἐγκαταλείψαντος δὲ μίαν θυγατέρα, τὴν Φαιναρέτην Φούγκ, σύζυγον τοῦ Δανοῦ ὑπασπιστοῦ τοῦ Βασιλέως Γεωργίου. Ἔσχεν ἐπὶ πλέον καὶ ἀδελφήν, ὡς ἀναφέρει ἐν τῇ διαθήκῃ του, καλουμένην Ἀλεξάνδραν, θανοῦσαν πρὸ τούτου, καὶ ἐτέραν Ἑλένην, σύζυγον Μελά.

Τὰ πρῶτα γράμματα ἐδιδάχθη ὁ Γ. Σταύρου εἰς τὴν ἐν Ἰωαννίνοις Μπαλάνειον Σχολὴν καὶ εἶτα εἰς τὴν Καπλάνειον, διευθυνομένην τότε ὑπὸ τοῦ ὀνομαστοῦ διδασκάλου τοῦ γένους Ἀθανασίου Ψαλλίδα. Τὰς σπουδὰς του συνεπλήρωσεν εἶτα ἐκπαιδευθεὶς ἐμπορικῶς εἰς Λύκειον ἢ Γυμνάσιον ἐν Βιέννῃ, ὅπου ἐξέμαθε καὶ τὴν Γερμανικὴν ¹.

* *

Μετὰ τὴν ἀποπεράτωσιν τῶν σπουδῶν του, διῶδὼν ὁ πατήρ του ἐν αὐτῷ εὐφυΐαν καὶ ἀγχίνοιαν καὶ πλεονεκτῆματα τοιαῦτα ἅτινα ἀπαιτοῦνται πρὸς διεύθυνσιν καὶ προαγωγὴν τοῦ ἐμπορίου, ἐγκατέλιπεν αὐτὸν διευθυντὴν τῶν ἐμπορικῶν αὐτοῦ ὑποθέσεων ἐν Βιέννῃ ἐπανελθὼν ὁ ἴδιος εἰς Ἰωάννινα, ἔνθα τὸν ἐκάλουν ὑψηλότερα καθήκοντα. Ἐπέστρεψε δηλαδὴ εἰς Ἰωάννινα ὅπως ἀνακουφίσῃ τοὺς ὑπὸ τοὺς ὄνυχας τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ στεναζόντας χριστιανούς, ἔχων πρὸς τοῦτο βοηθὸν καὶ συμπράκτορα τὸν μεγάλως ἰσχύοντα παρὰ τῷ τυράννῳ γαμβρὸν αὐτοῦ Ἀλέξανδρον Νούτσον, μεθ' οὗ ἠδυνήθη πολλάκις νὰ ἀναχαιτίσῃ τὴν ἀνθρωποφάγον ἐκαίνην τίγριν ἀπὸ τῆς λυσσωδούς ὁρμῆς κατὰ τῶν ἀπροστατευτῶν χριστιανῶν.

Διαμένων ἤδη ἐν Βιέννῃ ὁ Γ. Σταύρου δὲν ἀσχολεῖται μόνον μὲ τὰς ὄλικὰς τοῦ ἐμπορίου ὑποθέσεις, ἀλλ' ἐμπορούμενος ὑπὸ ἀγνοῦ καὶ ζωηροῦ ὑπὲρ πίστεως καὶ πατρίδος αἰσθήματος, ἐργάζεται μετὰ πολλῶν ἐπισήμων ἀνδρῶν, ἰδίως τοῦ Καποδίστρια, Κοραῆ, Γαζῆ καὶ Ἀλεξ. Βασιλείου εἰς τὴν προπαρασκευὴν τοῦ ὑπὲρ ἐλευθερίας ἀγῶνος ².

του εἰς τὸν Ἀλῆ Πασᾶ λέγων: «Ὡραε, αὐτὰ εἶναι Πασᾶ μου ὅ,τι ἐμαζεύσαμε φέτος ἀπὸ τοὺς ῥαγιαδὲς σου».

Ἀνέκδοτα περὶ τῆς εὐθύτητος τοῦ ἀκεραίου καὶ δικαίου χαρακτήρος τοῦ πατρὸς τοῦ Γ. Σταύρου βλέπε παρὰ τῷ II. Ἀραβαντινῷ Ἱστορία τοῦ Ἀλῆ Πασᾶ σελίς 348—349 καὶ Ἀν. Γυῦδα, Βίοι παράλληλοι τῶν ἀνδρῶν τῆς Ἐπαναστάσεως, τόμος Γ' σ. 217.

Ὁ πατήρ τοῦ Γ. Σταύρου ἀπέθανε κατὰ Νοέμβριον τοῦ 1823.

¹) Τὴν Ἰταλικὴν καὶ Γαλλικὴν ἔμαθεν ἀργότερα εἰς Ἀθήνας. Ἐλάλει δὲ ὁ Γ. Σταύρου καὶ ἔγραφεν εὐχερῶς καὶ τὰς τρεῖς ταύτας γλώσσας. ●

²) Ἡ Ἱστορία οὐδὲν ἀναφέρει ἐὰν ὁ Γ. Σταύρου εἶχε μάθη τὰ τῆς Φιλικῆς Ἐταιρίας καὶ ὑπὸ τινος ἐμυήθη τὰ περὶ ταύτης.

«Παράξενον πρᾶγμα, μοὶ ἔλεγεν ὁ ἐν τῷ Ἐθνικῷ Πατεπιστημίῳ καθηγητὴς κ. Σωκράτης Κουγέας. Ἐν τῷ ἀρχεῖφ τοῦ πατρὸς τοῦ Γεωργίου Σταύρου βλέπει τις εἰς τοὺς πρὸς τοὺς ἐν Ἰωαννίνοις ἐμπόρους τῆς Βιέννης ἐπιστολάς του διαφόρους

Ὅτε τὸ πρῶτον ὑψώθη ἐν Βλαχία ἢ Σημαία τῆς Ἐπαναστάσεως, ὁ Γ. Σταύρου ἔσπευσεν ἀμέσως πρὸς τὴν χώραν ταύτην, θέτων ἑαυτὸν

»πληροφορίας περὶ τοῦ ἀγῶνος τῆς ἀνεξαρτησίας, οὐδαμοῦ ὁμοῦ εἰς ταύτας γίνεται λόγος περὶ τῆς Φιλικῆς Ἑταιρίας!«

Πληροφορηθέντες οὖν ὁ αὐτὸς καθηγητὴς προετοιμάζει εἰδικὴν πραγματείαν περὶ τοῦ πατρὸς τοῦ Γ. Σταύρου ἐπὶ τῇ βάσει τῶν εἰς τὴν Ἐθνικὴν Βιβλιοθήκην εὐρεσκομένων ἀρχείων τοῦ Σταύρου Ἰωάννου ἐζητήσαμεν παρὰ τούτου πληροφορίας περὶ τοῦ Γ. Σταύρου περιεχομένας εἰς τὸ ὡς εἴρηται ἀρχεῖον καὶ σχετικὰς μὲ τὴν πρὸ τῆς εἰς τὴν Ἑλλάδα κάθοδόν του.

Ὁ κ. Σ. Β. Κουγέας εὐηρεστήθη ὅπως μᾶς παράσχη ταύτας διὰ τῆς κατωτέρω ἐπιστολῆς ἣν δημοσιεύομεν ὀλόκληρον, ἐκφράζοντες συγχρόνως καὶ δημοσίᾳ τὰς θερμοτάτας εὐχαριστίας πρὸς τὸν σεβαστὸν κ. Καθηγητὴν.

Ἡ ἐπιστολὴ τοῦ κ. Σ. Β. Κουγέα ἔχει ὡς ἑξῆς :

Ἀθῆναι 25 Νομβρίου 1928

Ἀξιότιμε κύριε Ν. Πατσέλη

Ἀποκρινόμενος εἰς τὸ ἐρώτημά σας ἔχω τὴν τιμὴν νὰ σᾶς ἀνακοινώσω ὅτι ἐκ τοῦ εἰς τὴν Ἐθνικὴν Βιβλιοθήκην ἀποκειμένου ἐμπορικοῦ καὶ οἰκογενειακοῦ Ἀρχείου τοῦ Σταύρου Ἰωάννου, τὸ ὁποῖον κατατάξας ἔχω ὑπὸ μελέτην διὰ παρασκευαζομένην εἰδικὴν πραγματείαν μου, δὲν ἐξάγονται πολλαὶ εἰδήσεις περὶ τῆς προελλαδικῆς οὕτως εἰπεῖν δράσεως τοῦ Γεωργίου Σταύρου. Εἰς τὰ ἐμπορικὰ κατὰστικα τοῦ ἐν Βιέννῃ ἐμπορευομένου πατρὸς, χρονολογούμενα ἀπὸ τοῦ 1790, οὐδὲν σημειοῦται περὶ τοῦ υἱοῦ Γεωργίου, ἐνῶ ποικίλοι ἐμφανίζονται λογαριασμοὶ ἀφορῶντες εἰς τὴν σύζυγον καὶ τὰς θυγατέρας τοῦ Σταύρου Ἰωάννου. Οὐδεμία λ. χ. μνεῖα γίνεται πού περὶ τῶν ἐν Βιέννῃ γυμνασιακῶν σπουδῶν τοῦ Γεωργίου, οὐδὲ περὶ τῆς πρώτης αὐτοῦ ἐγκαταστάσεως ἐκεῖ, τὴν ὁποίαν πρέπει νὰ ὑποθέσωμεν πίπτουσαν περὶ τὸ 1800, ἂν μὴ καὶ πρότερον.

Ἡ πρώτη καὶ παλαιοτάτη μνεῖα τοῦ Γεωργίου εἰς τὸ Ἀρχεῖον τοῦ πατρὸς του παρουσιάζεται, ἂν αἱ παρατηρήσεις μου εἶναι ἀκριβεῖς, τῷ 1812, ὁπότε ὁ Γεώργιος ἀγοράζει εἰς Βιένναν «μπερλάντι κόκκινον» τὸ ὁποῖον πωλεῖ ὁ πατὴρ του εἰς Ἰωάννινα τοῦ Ἀλῆ Πασσᾶ ἀντὶ 6000 γροσίων. Ἐκτοτε παρακολουθοῦνται ἐν τῷ Ἀρχεῖῳ καὶ ἰδίᾳ εἰς τὰς Κοπίας καὶ ἀλληλογραφίας τοῦ Σταύρου Ἰωάννου συνεχῆ τὰ ἴχνη τῆς κινήσεως καὶ τῆς διαμονῆς τοῦ Γεωργίου Σταύρου. Ἀπὸ τοῦ 1812 μέχρι τῶν κέσων τοῦ 1820 οὗτος εὐρίσκεται ἐν Βιέννῃ. Τὸν Ἰούλιον τοῦ 1820 ἐγκαθίσταται δι' ἐμπορικὰς ἐπιχειρήσεις εἰς Βουκουρέστι, ὅπου φαίνεται παραμείνας μέχρι τέλους τοῦ 1821. Τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1821 μεταβαίνει εἰς Σιμπίνι, ἀπὸ τοῦ Φεβρουαρίου μέχρι τοῦ Ἰουνίου τοῦ 1822 διατρίβει εἰς Κρουστάτην, ἔπειτα δὲ ἐπιστρέφει εἰς Βιέννην, διότι ἐκεῖ εὐρισκόμενον τὸν προτρέπει ὁ πατὴρ του κατ' Ἀπρίλιον τοῦ 1823 νὰ ἐγκατασταθῇ εἰς Ἰταλίαν διὰ τραπεζικὰς ἐργασίας «διὰ τῆσον πολιτῶν» ὡς γράφει. Κατὰ τὸ ἔτος 1823 ὁ πατὴρ τοῦ Γεωργίου Σταύρου εὐρισκόμενος εἰς Ἰωάννινα καὶ ὑφιστάμενος ὅλα τὰ δεινὰ τῆς πολιτορκίας, ταλαιπωρούμενος, ζημιούμενος καὶ πολυτρόπως δοκιμαζόμενος, γράφει πρὸς τὸν υἱὸν του μὲ παράπονον καὶ μὲ πολλὴν πικρίαν. Ἐπιτιμᾷ αὐτὸν διὰ τὴν σιωπὴν καὶ τὴν πρὸς τοὺς δεινοπαθόντας οἰκείους του ἀδιαφορίαν, τὸν μέμφεται διὰ τὰς ἀδικαιολογήτους δαπάνας του καὶ «τὰ μεγάλα τραβήγματα» του ἀπὸ τὸ ἐν Βιέννῃ συνεταιρικὸν γραφεῖον καὶ τὸν συμβουλεύει συχνὰ νὰ προσέχη τὴν τιμὴν του καὶ τὴν τιμὴν καὶ τὸ «κέρδιον» τοῦ ὁσπητίου». Ὁ θάνατος τοῦ ἀνησυχουμένου καὶ δυσπιστοῦντος πατρὸς ἐπελθὼν τὸν Νοέμβριον τοῦ 1823, ἀναγκάζει τὸν υἱὸν Γεώργιον νὰ ἔλθῃ πλησίον τῆς οἰκογενείας του καὶ τὸν Ἰανουάριον τοῦ 1824 ἀναγγέλλει οὗτος τὸν ἐρχομὸν του. Αἱ πρὸς αὐτὸν ἀπευθυνόμεναι ἐπιστολαὶ τοῦ ἀδελφοῦ του Σωτηρίου ἀποστέλλονται μέχρι τέλους Φεβρουαρίου τοῦ 1824 εἰς

εις τὴν ὑπηρεσίαν τῆς πατρίδος. Μαιτωθέντος ὁμοῦ τοῦ ἐπιχειρήματος τούτου μεταβαίνει εἰς Πετροῦπολιν, κληθεὶς πρὸς τοῦτο παρὰ τοῦ Καποδίστρια δι' ἔθνικὰς ὑποθέσεις, καταλιπὼν οὕτω τὰ συμφέροντά του καὶ ἐκτελέσας χάριν τῆς πατρίδος του δύσκολον καὶ πλήρη δυσχερειῶν διὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ὁδοιπορίαν.

Ἐκ Πετροῦπόλεως ἐπανῆλθεν ἀνύποπτος εἰς Βιέννην καὶ εἶτα εἰς Πίσαν, ἔνθα εὗρισκετο τὸ «*Ἑλληνικὸν* καλούμενον *Διευθυντήριον*», συνεννοούμενος καὶ συνεργαζόμενος ὑπὲρ εὐδοώσεως τοῦ Ἐθνικοῦ Ἀγῶνος μετὰ τοῦ Μητροπολίτου Οὐγγροβλαχίας Ἰγνατίου, τοῦ πρῶτον ἡγεμόνος ταύτης Καρατζᾶ, τοῦ Ἀλεξ. Μαυροκορδάτου καὶ διαφόρων πάσης τάξεως Ἑλλήνων καὶ Φιλελλήνων. Αἰσθανόμενος ὁμοῦ οὗτος, ὅτι θὰ ἦτο ὄφελιμώτερος κατερχόμενος εἰς τὴν ἀγωνιζομένην Ἑλλάδα καὶ λαμβάνων ἐνεργὸν μέρος εἰς τὸν διεξαγόμενον ἀγῶνα, κατῆλθεν ἐκ Πίσσης τὸ 1824, οὐχὶ ὁμοῦ μὲ κενὰς τὰς χεῖρας καὶ ὡς ἀπλοῦς θεατῆς, ἀλλὰ φέρων ὄπλα καὶ πολεμφοδία ἅτινα διένειμεν εἰς τοὺς ἀγωνιζομένους.

..

Ὀλίγον μετὰ τὴν κάθοδόν του εἰς τὴν Ἑλλάδα, προσλαμβάνεται εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τῆς Κεντρικῆς Κυβερνήσεως, τὸ δ' ἐπόμενον ἔτος 1825 ἐπὶ τῆς κατὰ τοῦ Ἰμπραῆμ πασαῖ ἐκστρατείας διορίζεται γενικὸς ταμίας τοῦ τότε προέδρου τοῦ ἐκτελεστικοῦ Γεωργίου Κουντουριώτη, τοῦτο δ' ἦτο ὑπηρεσία ἀπαιτούσα τιμιότητα καὶ δεξιότητα οὗ τὴν τυχοῦσαν. Ὁ Γ. Κουντουριώτης ἠγάπα καὶ ἐξετίμα ἰδιαιτέρως τὸν Γ. Σταύρου, ὅπως καὶ ὁ τελευταῖος οὗτος ἐσέβετο τὸν ἄνδρα ἐκεῖνον, εἰς τὸν ὁποῖον δὲν ἐχρησίμευε μόνον ὡς ταμίας εἰς τὴν κατὰ τοῦ Ἰμπραῆμ ἐκστρατείαν, ἀλλὰ καὶ ὡς σύμβουλος εὐθύφρων καὶ συνετός.

Τὰς ἀρετάς του ταύτας ἐκτιμήσαντες οἱ συμπατριῶταί του Ἠπειρώται, ἐξέλεξαν τοῦτον ἀντιπρόσωπόν των εἰς τὴν ἐν Ἐρμιόνη τῶν Ἑλλήνων Ἐθνοσυνέλευσιν, εἰς τὰς συνεδριάσεις τῆς ὁποίας ἐλάμβανε τακτικώτατα μέρος¹. Κατὰ τὴν συνεδρίασιν μάλιστα τῆς 3 Μαρτίου 1827,

Βιένναν, ἀπὸ δὲ τοῦ Ἀπριλίου μέχρι τοῦ Ἰουνίου τοῦ ἔτους ἐκείνου εἰς Φλωρεντίαν εἰς τὴν διεύθυνσιν τῆς Ἑταιρίας *Mogelliet Giannini*. Τὸν Ἰούλιον τοῦ 1824 ὁ Γεώργιος Σταύρου εὗρισκεται εἰς Λιβόρνον, ἀπὸ δὲ τοῦ Φεβρουαρίου τοῦ 1825 καὶ ἐφεξῆς εἰς πρὸς αὐτὸν ἐπιστολαὶ τοῦ ἀδελφοῦ του διευθύνονται εἰς Ναύπλιον, εἰς Ἐρμιόνην, εἰς Πόρον, εἰς Σῦρον καὶ ἀλλαγῶν τῆς Ἑλλάδος μέσφ διαφόρων ἐπισήμων προσώπων.

Μετὰ πάσης πρὸς ὑμᾶς καὶ πρὸς τὴν ἐργασίαν σας ἐκτιμήσεως

Σ. Β. Κουγέας

¹) Ἡ πρώτη συνεδρίασις τῆς Ἐθνοσυνελεύσεως εἰς ἣν εὗρισκομεν ἐγγεγραμμένον τὸ ὄνομα τοῦ Γ. Σταύρου ὡς πληρεξουσίου εἶναι ἡ προκαταρκτικὴ τῆς ἐν Ἐρμιόνη τῆς 18 Ἰανουαρίου 1827 (Α. Μάμουκα: Τὰ κατὰ τὴν ἀναγέννησιν τῆς Ἑλλάδος τόμος ἕκτος σελίς 65).

προεδρεύοντος τοῦ Γεωργίου Σισίνη, διορίζεται παρὰ τῆς ἐν λόγῳ Συνελεύσεως μέλος τῆς ἐπὶ τοῦ Πολιτεύματος δωδεκαμελοῦς Ἐπιτροπῆς.

Ὁ Γ. Σταύρου ἀντιπροσώπευσεν ἐπίσης τὴν Ἡπειρον καὶ εἰς τὴν ἐν Ἄργει Ε' τῶν Ἑλλήνων Συνέλευσιν μετὰ τοῦ Κ. Ράδου καὶ Α. Τσακάλωφ¹.

Ἀπετέλει ἐπὶ πλέον μέλος τοῦ τμήματος τῶν Οἰκονομιῶν τοῦ Πανελληνίου ἤτοι συμβουλίου ὄπερ κατὰ τὸ ψήφισμα τῆς Βουλῆς τῆς 18 Ἰανουαρίου 1828 «θέλει μετέχει μετὰ τοῦ Κυβερνήτου τῆς Ἑλλάδος τῶν ἔργων καὶ τοῦ ὑπευθύνου τῆς Κυβερνήσεως μέχρι τῆς συγκροτήσεως τῆς Ἐθνικῆς Συνελεύσεως»².

Ὁ Καποδίστριας, κατερχόμενος εἰς τὴν Ἑλλάδα, ἐγνώριζεν ὅτι πρὸς ἐδραίωσιν τῶν μεγάλων τραπεζιτικῶν καὶ οἰκονομολογικῶν αὐτοῦ ὀνείρων ἐπὶ ἀσαλεύτων βάσεων ἀπητείτο τραπεζιτικὴ μόρφωσις καὶ οἰκονομολογικὴ δεξιότης, τὴν ὁποίαν δὲν ἠδύνατο εὐκόλως νὰ προσφέρῃ ὁ τότε ἑλληνικὸς κόσμος. Ἐγίνωσκεν ὁ Κερκυραῖος εὐπατρίδης ὅτι ἡ οἰκονομικὴ ζωὴ τῆς Ἑλλάδος κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην εἶχεν ἀνάγκην δεξιῶν χειριστῶν. Ἐστράφη ὁθεν οὗτος περίφροντις πρὸς ὄλας τὰς δυνάμεις αἵτινες θὰ ἠδύναντο νὰ θεμελιώσουν τὴν παρ' αὐτοῦ ὀνειροπολουμένην οἰκονομικὴν πολιτικὴν. Οὐδ' ἐπὶ στιγμὴν ἔπαυσεν ὁ Καποδίστριας ὑπολογίζων, πρὸς ἀνόρθωσιν τῆς χώρας ἐκ τοῦ οἰκονομικοῦ χάους εἰς τὸ ὁποῖον ἐπάλαιεν αὕτη, ἐπὶ τοῦ Γ. Σταύρου, μετὰ τοῦ ὁποίου ὡς εἶπομεν ἀνωτέρω διετέλει ἀπὸ καιροῦ εἰς συνεργασίαν.

Ἐν ἐκ τῶν πρώτων μελημάτων τοῦ Καποδίστρια ἄμα τῇ ἀνεξαρτησίᾳ τῆς Ἑλλάδος ἦτο ἡ ἰδρυσις τῆς «Ἐθνικῆς χρηματιστικῆς Τραπεζῆς»³, Τραπεζῆς οἰοῦντι τοῦ Κράτους, διότι ἠλπίζεν οὕτω ὅτι τὰ κεφάλαια θὰ συνέρροεν διὰ ταύτης εἰς τὸ κενὸν δημόσιον Ταμεῖον καὶ θὰ ἀνεκούφιζον τὰς πολλαπλᾶς καὶ ἐπειγούσας ἀνάγκας τοῦ Κράτους, διοχετευόμενα εἶτα ἐκ

¹) Γενικὴ Ἐφημερίς τῆς Ἑλλάδος ἀρ. 3 τῆς 13 Ἰανουαρίου 1832.

²) Τὸ Πανελλήνιον διηρθεῖτο εἰς τρία τμήματα: τῶν Ἐσωτερικῶν, Στρατιωτικῶν καὶ Οἰκονομικῶν, ἐκάστου τμήματος ἀποτελουμένου ἐξ ἑνὸς προβούλου ὡς προέδρου καὶ δύο μελῶν. Κατὰ τὸ διάταγμα τῆς 23 Ἰανουαρίου 1828 ὁ Γ. Κουντουριώτης διορίζεται πρόεδρος τῆς ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν ἐπιτροπῆς, εἰς τὴν ὁποίαν προστίθενται ὡς τακτικὰ μέλη διὰ τοῦ διατάγματος τῆς 29 Μαρτίου 1828 δημοσιευθέντος διὰ τοῦ ἐπ' ἀρ. 22 τῆς Γενικῆς Ἐφημερίδος τοῦ ἔτους ἐκείνου ὁ Ἄλέξ. Κοντόσταυλος καὶ Γ. Σταύρου. (Ἔστια 6 Ἀπριλίου 1880 ἀρ. 223 σελίς 210).

³) Προνομιούχος Τράπεζα ἐπὶ τριάκοντα ἔτη μετὰ ὑποκαταστημάτων καὶ κεφαλαίου 28.000.000 δραχ. καὶ δικαιώματος ἐκδόσεως γραμματίων τῶ φέροντι μέχρι τοῦ ποσοῦ τῶν 28 ἑκατ. δραχ. καὶ ἀξίας οὐχὶ κατωτέρας τῶν δραχ. 25 Ἡ τράπεζα αὕτη διελύθη ταχέως ἕνεκα τῆς μετὰ τὴν δολοφονίαν τοῦ Καποδίστρια ἐπικρατησάσης ἐν τῇ χώρᾳ ἀναρχίας. Γὰ τῆς ἰδρύσεως καὶ λειτουργίας τῆς Τραπεζῆς ταύτης βλέπε ἐν τῶ ἔργῳ Δ. Ζωγράφου Ἱστορία τῆς Ἑλληνικῆς Γεωργίας τόμος Β'. σελίς 246--276.